

Þriðjudaginn 4. febrúar 1997.

Nr. 40/1997.

**Bandalag háskólamanna
f. h. Félags fréttamanna**

(Ragnar H. Hall hrl.)

gegn

Íslenska ríkinu

(Jón G. Tómasson hrl.)

Kærumál. Félagsdómur. Frávísunarúrskurður staðfestur.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Haraldur Henrysson, Guðrún Erlendsdóttir, Hjörtur Torfason, Hrafn Bragason og Pétur Kr. Hafstein.

Sóknaraðili skaut máli þessu til Hæstaréttar með kæru 22. janúar sl., sem barst réttinum 27. sama mánaðar. Kærður er úrskurður Félagsdóms 17. janúar sl. um frávísun krafna sóknaraðila. Kæruheimild er í 1. tl. 67. gr. laga nr. 80/1938 um stéttarfélög og vinnudeilur.

Sóknaraðili krefst þess, að hinn kærði úrskurður verði felldur úr gildi og lagt fyrir Félagsdóm að taka málið til efnismeðferðar. Þá krefst hann málskostnaðar í héraði vegna þessa þáttar málsins og kærumálskostnaðar.

Varnaraðili krefst staðfestingar úrskurðarins og kærumálskostnaðar.

Aðilar virðast sammála um efni greinar 5.6 í kjarasamningi þeirra og þannig, að dagpeningar skuli ákveðnir af nefnd samkvæmt grein 5.8 í samningnum. Með skírskotun til raka Félagsdóms ber að fallast á það, að í sóknargögn skorti nákvæma skýringu á ágreiningsefninu með tilliti til ákvarðana nefndarinnar. Þá er ekki gerð grein fyrir því, í hverju framkvæmd Ríkisútvarpsins um dagpeninga í boðsferðum er ábótavant samkvæmt þeim reglum. Ber því að staðfesta niðurstöðu Félagsdóms.

Hvor aðili skal bera sinn kærumálskostnað.

D ó m s o r ð:

Hinn kærði úrskurður skal vera óraskaður.

Úrskurður Félagsdóms 17. janúar 1997.

Mál þetta var tekið til úrskurðar að loknum munnlegum málflutningi um frávisunarkröfu stefnda 9. janúar sl.

Málið úrskurða Eggert Óskarsson, Gylfi Knudsen, Guðný Björnsdóttir, Guðmundur Skaftason og Sigurður T. Magnússon.

Stefnandi er Bandalag háskólamanna, kt. 630387-2569, Lág múla 7, Reykjavík, fyrir hönd Félags fréttamanna, kt. 630185-0849, Efstaleiti 1, Reykjavík.

Stefndi er ríkissjóður Íslands, kt. 550169-2829, Arnarhvoli, Reykjavík.

Dómkröfur stefnanda eru þær, að viðurkennt verði með dómi Félagsdóms, að þeir félagsmenn stefnanda, sem starfa hjá Ríkisútvarpinu, eigi samkvæmt grein 5.6 í kjarasamningi aðila, dagsettum 15. maí 1995, rétt á óskertum dagpeningum, þegar þeir fara til annarra landa á vegum stofnunarinnar, og skuli dagpeningar greiddir fyrir tímabilið, frá því að utanför hefst og þar til heimferð lýkur.

Einnig gerir stefnandi kröfu um, að stefndi verði dæmdur til að greiða sér ríflegan málskostnað samkvæmt mati dómsins og að við ákvörðun málskostnaðar verði tekið tillit til skyldu stefnanda til að greiða virðisaukaskatt af málskostnaði, en stefnandi kveðst ekki njóta frádráttarréttar á móti þeim skatti.

Dómkröfur stefnda eru þær aðallega, að kröfum stefnanda verði vísað frá Félagsdómi, til vara, að stefndi verði sýknaður af kröfum stefnanda.

Í báðum tilvikum er þess krafist, að stefnda verði tildæmdur málskostnaður úr hendi stefnanda samkvæmt mati Félagsdóms.

Stefnandi krefst þess, að frávisunarkröfu stefnda verði hrundið og stefnda gert að greiða stefnanda hæfilegan málskostnað í þessum þætti málsins.

— — —

Niðurstaða.

Í stefnu og málflutningi stefnanda hér fyrir dómi hefur komið fram, að tilefni málsóknarinnar er uppgjör Ríkisútvarpsins á dagpeningum til tveggja félagsmanna stefnanda vegna utanferðar þeirra, sem tiltekinn aðili í ferðapjónustu bauð til í því skyni, að fréttir yrðu fluttar af starfsemi þess. Fyrir liggur í málinu, að við uppgjör þetta, sem stefnandi sættir sig ekki við, var beitt reglum Ríkisútvarpsins um „boðsferðir“, sbr. vinnuþátt Ríkisútvarpsins, er ber heitið „Samningsákvæði og reglur um útreikning á vinnuþáttum“, sem liggur fyrir í málinu, og bréf útvarpsstjóra, dags. 19. október 1994, og fjármálastjóra Ríkisútvarpsins, dags. 3. september 1996. Reglur

Þessar eru þess efnis, að greiddir eru hálfir dagpeningar dvalardaga erlendis (ekki ferðadaga) í „boðsferðum“. Af hálfu stefnda hefur komið fram, að hann er ósammála Ríkisútvarpinu um, að „boðsferðir“ séu undanskildar ákvörðunum ferðakostnaðarnefndar um dagpeninga.

Þrátt fyrir framangreint tilefni málsóknarinnar er dómkrafa stefnanda sú, „að viðurkennt verði með dómi Félagsdóms, að þeir félagsmenn stefnanda, sem starfa hjá Ríkisútvarpinu, eigi samkvæmt grein 5.6 í kjarasamningi aðila, dagsettum 15. maí 1995, rétt á óskertum dagpeningum, þegar þeir fara til annarra landa á vegum stofnunarinnar, og skuli dagpeningar greiddir fyrir tímabilið, frá því að utanför hefst og þar til heimferð lýkur“. Í málflutningi hefur stefnandi skýrt kröfuna svo, að með „óskertum dagpeningum“ sé átt við, að dagpeningar verði gerðir upp samkvæmt reglum ferðakostnaðarnefndar.

Samkvæmt framansögðu lýtur krafa stefnanda í meginatriðum að því efnislega, að viðurkennd verði almenn ákvæði kjarasamnings aðila um dagpeninga. Dómsorð í þá veru, sem krafan lýtur að, myndi ekki eitt út af fyrir sig ráða ákveðnu ágreiningsefni til fullnaðarlykta á einn veg eða annan. Um þann þátt dómkröfunnar, sem varðar greiðslu dagpeninga brottfarar- og heimferðardaga, er ekki sérstaklega fjallað í kjarasamningi aðila og umburðarbréfi ferðakostnaðarnefndar, dags. 1. nóvember 1994, sem fyrir liggur í málinu. Í 5. gr. reglna nr. 39 frá 3. febrúar 1992 um greiðslu ferðakostnaðar vegna ferðalaga á vegum ríkisins, eins og þeirri grein var breytt með 2. gr. auglýsingar nr. 569 frá 20. október 1994 um breyting á fyrrnefndum reglum, er hins vegar eftirfarandi tekið fram: „Greiðsla fyrir hverja ferð ræðst þannig af fjölda gistinátta og ferðadaga (brottfarar- og komudagur meðtalinn)“. Engin málsreifun liggur fyrir af hálfu stefnanda með tilliti til þessara reglna. Ekki er heldur gerð grein fyrir því, hvort félagsmenn stefnanda sjálfir hafi í tilvikum, er um ræðir, orðið að bera ferðakostnað, sem dagpeningum er ætlað að mæta, sbr. 7. gr. greindra reglna. Með skírskotun til þess, sem að framan greinir, verður ekki talið, að kröfugerð stefnanda sé dómhæf, sbr. 1. mgr. 25. gr. og d-, e- og f-lið 1. mgr. 80. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála, sbr. 69. gr. laga nr. 80/1938 um stéttarfélag og vinnudeilur.

Með vísan til þessa ber að taka frávísunarkröfu stefnda til greina.

Eftir atvikum þykir rétt, að málskostnaður falli niður.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Máli þessu er vísað frá Félagsdómi.

Málskostnaður fellur niður.